

STOP!

Wat is er aan de hand?

'Circa 85 % (Bron: Touring) van de Vlaamse ouders brengt haar/zijn kind (dagelijks) met de auto naar de basisschool. En dit terwijl het merendeel van de kinderen op stap- of fietsafstand van de school woont. Een absurde situatie die bijdraagt tot meer files (aan de schoolpoort), onveiligheid op de weg, luchtvervuiling...

Wist je dat...

- de helft van de verplaatsingen met de auto korter zijn dan vijf kilometer?
- één vierde van het verkeer tijdens de ochtendspits woon-schoolverkeer is?

**duurzame
school
straffe
school**

MOS

Hoe zit het in elkaar?

De leerlingen gaan op zoek naar de betekenis van CO2 en fijn stof. Ze zoeken het verband tussen CO2, fijn stof, luchtvervuiling, files, gezondheidsproblemen, ruimtelijke ordening, achteruitgang biodiversiteit... Ze onderzoeken de verkeerssituatie in hun school en hoeveel (en wanneer) leerlingen te voet, met de fiets, bus, of auto naar school komen. In de klas(sen) wordt via onderzoeksmomenten de problematiek in kaart gebracht:

Onderstaande vragen kunnen prikkelen om op onderzoek uit te gaan:

Over mezelf

- Wie wandelt/fietst graag en wie doet dat regelmatig/veel?
- Hoe kom je naar school (te voet, fiets, bus, auto)?
- Waarom komt je te voet, met de fiets, bus, auto... naar school?
- ...

Ruimtelijke ordening

- Waar woon je (stad, dorpskern, afgezonderd...)?
- Google Earth naar dorp/stad/Vlaanderen. Wat valt je op?
- Hoe komt dat?
- Wat betekent dit voor de mensen? Voor de natuur?
- ...

Files

- Wie weet wat een file is? Kan je het woord eens opzoeken?
- Wie heeft er al ooit in de file gestaan? Hoe vond je dat? Waarom stond je in de file?
- Hoeveel mensen zitten er meestal in de wagens die in de file staan? Hoe zou dat komen?
- ...

Luchtvervuiling

- Wie heeft er al over luchtvervuiling gehoord? Wat weet je erover?
- Hoe zit dat juist met CO2 en fijn stof?
- Is dat in andere landen ook zo? Waarom wel? Waarom niet?
- ...

Gezondheid

- Wie is er al eens in een bos/natuur/bergen gaan wandelen?
- Hoe ruikt het daar?
- Ruikt het hier ook zo (lekker/fris/geurig/...)?
- Hoe komt dat?
- Als we die gassen inademen, wat doet dat met ons lichaam? (link met roken?)
- Wie heeft er (voedsel)allergie, astma...?
- Hoeveel mensen zouden daar last van hebben?
- Is dat doorheen de tijd toe- of afgenomen? Hoe komt dat?
- ...

duurzame
school
straffe
school

MOS

Wat gaan WIJ er aan doen?

De school daagt de leerlingen én hun ouders, leerkrachten, onderhoudspersoneel uit om zoveel mogelijk te voet of met de fiets te komen en de CO₂-uitstoot met .... % te verminderen!:

- Mogelijke aanpak
- Organiseer een infomoment voor de (groot)ouders over de verschillende aspecten van mobiliteit.
- Vertrek vanuit een concreet probleem of kans (bv. files aan de schoolpoort).
- Breng de vervoersstromen van en naar de school in kaart.
Het [Octopusplan](#) is gratis en vertrekt vanuit een vooronderzoek en een concreet actiepakket waarmee de school aan de slag kan.
- Turf (samen met bv. een trekkersklas) gedurende bv. een week om de beginsituatie te kennen. Wie komt te voet, met de fiets, met het openbaar vervoer, met de schoolbus, met de auto naar school?
- Bereken de globale [CO₂-uitstoot](#) van de vervoersstromen van en naar de school.
- Vergelijk de resultaten van het turfven met de in kaart gebrachte woonplaatsen en bespreek met het team, de leerlingen, ouders...
- Herhaal de turfactie tijdens verschillende momenten (bv. seizoenen) doorheen het schooljaar, evalueer, en pas indien nodig de acties aan.
- Organiseer een enquête (voor de ouders) over de mobiliteit van en naar de school.
- Stel, op basis van de ingebrachte gegevens, samen met leerkrachten, ondersteunend personeel, leerlingen, en ouders een actieplan op. Stel daarbij een duidelijk en haalbaar ([SMART](#)) doel voorop.
- Evalueer na elke actie (strapdag, fietsweek...), toets af aan de vooropgestelde doelen, en communiceer de resultaten.
- Verkeersopvoeding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij de school initieert, en de ouders automatiseren. Prikkel de ouders om zoveel mogelijk (ook tijdens de vrije tijd (bv. naar het schoolfeest)) met hun kind te stappen en trappen. Zo leert het kind zich niet alleen gaandeweg veilig in het verkeer te gedragen, doch wordt het tevens een vanzelfsprekendheid om korte(re) afstanden te stappen of trappen.

Wie doet mee? Wie kan helpen?

- (groot)ouders zijn de belangrijkste schakel voor het welslagen van deze actie. Betrek hen dan ook van bij het begin en laat hen mee de doelen bepalen, acties opzetten, evalueren, feesten.
- Zoek medestanders onder de (groot)ouders die anderen mee willen motiveren.
- Ga aan de slag met fietsouders, reparatie-ouders... die ondersteuning kunnen bieden bij uitstappen, fietsexamen, fiets-reparatiedagen...
- Nodig een expert uit in de school of ga op bezoek bij interessante MOS-schakels (een bekende beroepsrenner of atleet, natuurbeschermer, fietsatelier, garage...)

duurzame
school
straffe
school

MOS

Iedereen mag het weten!

- Verzamel samen met de leerlingen informatie (bv. krantenknipsels) over de mobiliteitsproblematiek, files, klimaatverandering... en maak een knipselbord aan de schoolingang.
- Interview een gezin dat dagelijks te voet of met de fiets naar school komt en publiceer dit in de schoolkrant, website, sociale media, pers, gemeentelijk info-blad...
- Organiseer tussentijdse feestmomenten om (kleine) successen te vieren en nodig daarop alle ouders uit.
- Kondig het vooropgestelde doel duidelijk en via diverse kanalen aan. Laat regelmatig (bv. na elke actie) aan iedereen weten dat de school steeds dichterbij het vooropgestelde doel komt.

Wat ik niet wist

Het **STOP-principe** staat voor: Stappen – Trappen - Openbaar vervoer – Privévervoer

Let op!

- Viseer geen individuele leerlingen! Zij hebben veelal geen inspraak over hoe ze naar de school komen. Ga eerder voor een gezamenlijk doel dat je met heel de school wil bereiken. Stimuleer de groepsgeest!
- Het zijn veelal de ouders die beslissen op welke manier hun kinderen naar school komen. Je zal (ook) hen moeten overtuigen om hun kroost te voet of met de fiets naar school te brengen.
- Duurzame gedragsverandering vergt tijd. Geef dus niet te snel op en bed de acties in in de schoolcultuur. Blijf de ouders hier zoveel mogelijk bij betrekken.

**duurzame
school
straffe
school**

MOS

Aanknopingen met ODET

Kleuteronderwijs

Mens en Maatschappij:

- Mens: 1.1
- Maatschappij: 4.11

Wetenschappen en techniek:

- Natuur: 1.4, 1.13
- Techniek: 2.10

Basisonderwijs

Mens en Maatschappij:

- Ruimte: 4.14, 4.17, 4.18
- Brongebruik: 5.1

Wetenschappen en techniek:

- Natuur: 1.1, 1.6, 1.17, 1.24, 1.25, 1.26

Interessante links

- octopusplan.be: een project dat er naar streeft dat zoveel mogelijk kinderen op een actieve wijze naar school komen
- verkeersslang.be: schoolroutekaart
- fietspoolen.be: veilige en milieuvriendelijke alternatieven voor de autoverplaatsingen naar school
- mobiel21.be: beweging voor duurzame mobiliteit
- fietsnet.be: stel zelf je fietsroute samen
- meldpuntfietspaden.be: hier kan u knelpunten voor fietsers signaleren
- vsv.be: Vlaamse Stichting Verkeerskunde
- delijn.be